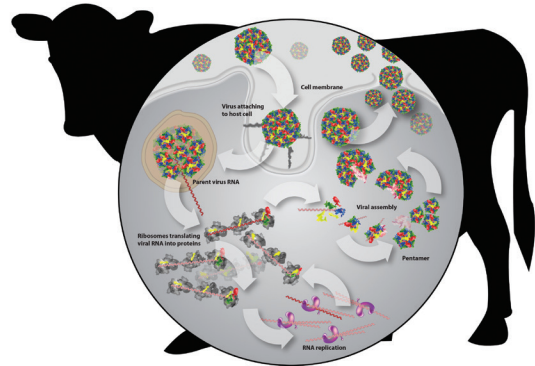

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی

سازمان دامپزشکی استان آذربایجان شرقی

بیماری تب برفکی

FOOT & MOUTH DISEASE

زمستان ۱۳۹۸

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

روابط عمومی اداره کل دامپزشکی آذربایجان شرقی

واکسیناسیون:

در کشورهایی که تب برفکی در آنها بومی است برای پیشگیری از بیماری، واکسیناسیون دامها توصیه می شود. هر ساله هر ۴ ماه یکبار دامهای سنگین از قبیل گاو و گاو میش و هر سال یکبار گوسفند و بز بر علیه بیماری واکسینه میگردند.

در گله های تحت پوشش شروع واکسیناسیون در بره و گوساله های تازه متولد شده از ۲/۵ ماه بعد از تولد می باشد.

درمان:

درمان خاصی برای بیماری وجود ندارد ولی جهت کمک به بهبود شرایط بدن دام درمانهای زیر توصیه می شود:

تجویز ویتامین و آنتی بیوتیک عمومی، شستشوی ضایعات دهان و بین انگشتان با جوش شیرین ۴ درصد، استفاده از اسپری های آنتی بیوتیک رایج.

مهمترین و اساسی ترین روش پیشگیری و کنترل بیماری تب برفکی بکارگیری اقدامات بهداشتی و قرنطینه ای است به نحوی که از ورود ویروس در یک گله و یا جمعیت جلوگیری نماید. جلوگیری از ورود هر نوع دام جدید به داخل دامداری بویژه دام های خریداری شده از میادین دام و فاقد سابقه بهداشتی کامل، استقرار کلیه وسایل نقلیه در محوطه خارج از دامداری، ضدعفونی ماشینهای حمل شیر و علوفه در هنگام ورود و خروج از دامداری با استفاده از موتور سمپاشی توسط مواد ضدعفونی کننده مناسب، استفاده از لباس کار و چکمه مخصوص دامداری جهت ورود افراد به محوطه دامداری، به حداقل رساندن بازدیدهای غیر ضروری و جلوگیری از ورود افراد غیر مسئول به محوطه دامداری، سوزاندن و امحاء بهداشتی تلفات احتمالی و فضولات و هرگونه وسایل آلوده یکبار مصرف.

هنگام بروز بیماری در واحدهای دامداری هرچه سریعتر به ادارات دامپزشکی اطلاع داده شود. استفاده از سرنگ، سرسوزن و کلمن های نگهداری واکسن مخصوص هر واحد در زمان واکسیناسیون، استفاده از مواد ضدعفونی کننده مناسب و موثر در حوضچه های ورودی به داخل دامداری (حتی المقدور استفاده از یک درب ورودی که حوضچه ورودی آن به مقدار قابل قبول ماده ضدعفونی کننده مناسب داشته باشد)، ضدعفونی کامل دامداریهای آلوده تا رفع کامل بیماری.

سازمان دامپزشکی کشور

شماره های تماس: ۲۸-۲۵-۳۴۴۴۰۰۴۱-۰۴۱ داخلی: ۲۴۰

سامانه پیامک: ۵۰۰۰۴۰۰۷۷۹۹

آدرس پرتال: eastazar.ivo.ir

رایانامه: relation.eazar@ivo.ir

تشخیص بیماری:

تشخیص بیماری تب برفکی براساس تاریخچه بیماری، علایم قابل مشاهده و تست های آزمایشگاهی امکان پذیر می باشد. نمونه برداری از دامهای آلوده، نگهداری صحیح نمونه ها و تسریع در ارسال نمونه به آزمایشگاه در تشخیص سریع بیماری کمک می نماید.

روش ارسال نمونه:

ویروس تب برفکی نسبت به شرایط اسیدی بسیار حساس می باشد. یخ خشک با تولید اسیدسیتریک ویروس را از بین می برد. بنابراین جهت حفظ نمونه برداشت شده بایستی از یخ معمولی یا بسته های پلاستیکی استاندارد یخ استفاده نمود.

راههای پیشگیری بیماری تب برفکی:

- رعایت اصول امنیت زیستی و اقدامات بهداشتی (قرنطینه و معدوم سازی)
- کنترل تردد بی رویه و غیر مجاز دام
- ضدعفونی مناسب
- واکسیناسیون
- ساماندهی میادین دام زنده

نمایند. حتی نشخوارکنندگان واکسینه شده اگر با ویروس زنده تماس داشته باشند ممکن است به صورت حامل ویروس درآیند.

علایم بیماری در گاو و گوسفند:

آبریزش از دهان، خمودگی، بی اشتها و لنگش بوده که این علایم ناشی از وجود تاول های دردناک در بافت پوششی لبها، زبان، لته ها، سوراخهای بینی و پوزه و بین انگشتان و پستان ها می باشد. در گوساله ها و بره بواسطه حساسیت بالای آنها نسبت به دام بالغ، هنگام بروز بیماری، به دلیل ابتلای آنها به فرم قلبی بیماری (میوکاردیت) احتمال تلفات هست. علایم بیماری و زخمها، در گوسفند و بز مشابه گاو است، اما ملایم تر و بخصوص در گوسفند و بز لنگش عمده ترین علامت بیماری است.

مقدمه:

بیماری تب برفکی یک بیماری عفونی ویروسی حاد با واگیری بالا در دامهای زوج سم اهلی و وحشی می باشد که عامل بیماری ویروسی از جنس (پیکورنا ویروسها) می باشد.

وضعیت بیماری در ایران:

بیماری تب برفکی یکی از بیماریهای بومی ایران است و از دیرباز این بیماری دارای ۷ سویه می باشد. تا به حال در ایران سه سوش A - Asia1 و O ویروس های مولد بیماری تب برفکی بودند ویروسها دارای ماهیت ژنتیکی پیچیده ای بوده و هر از گاهی می تواند به شکل و فرم جدید تظاهر نموده و ایجاد بیماری نماید.

راههای گسترش و انتقال بیماری:

بیماری تب برفکی بسیار سریع انتقال می یابد و مقدار کمی از ویروس می تواند دامها را آلوده نماید حیوانات آلوده، منبع اصلی ویروس تب برفکی هستند و این بیماری معمولاً هنگام جابجایی حیوانات آلوده منتشر می شود تردد انسان نیز باعث انتقال این بیماری می شود. انتقال ویروس تب برفکی در یک گله واکسینه نشده معمولاً سریع اتفاق می افتد. شیر و سایر ترشحات بدن حیوانات آلوده ممکن است چهار روز پیش از شروع نشانه های قابل مشاهده در حیوان، حاوی ویروس باشد. اگرچه معمولاً دفع ویروس حدود ۲۴ ساعت قبل از شروع نشانه های قابل مشاهده آغاز می شود و چندین روز ادامه می یابد. بنابراین انتشار ویروس در عیار بالا در ترشحات و شیر دامها از نظر بیماری زائی اهمیت داشته و در کنترل بیماری مهم می باشد. ضمن آنکه تلقیح مصنوعی با اسپرم های آلوده و تماس با لباس های آلوده، وسایل کار دامپزشکی و نظایر آن همگی می توانند عفونت تولید نمایند. بیش از ۵۰ درصد نشخوارکنندگان در تماس با ویروس زنده تب برفکی می توانند ویروس را منتقل